

Suvestinė redakcija nuo 2014-11-01 iki 2016-10-27

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2011, Nr. [141-6653](#), i. k. 111202TISAK000V-135

VALSTYBINIO TURIZMO DEPARTAMENTO
PRIE ŪKIO MINISTERIJOS DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S

**DĖL GIDŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMŲ IR PAŽYMĖJIMŲ
IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO IR VALSTYBINIO TURIZMO
DEPARTAMENTO PRIE ŪKIO MINISTERIJOS DIREKTORIAUS 2008 M.
GRUODŽIO 15 D. ĮSAKIMO NR. V-90 „DĖL KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ
GIDO KATEGORIJAI BEI GIDO IR KELIONIŲ VADOVO PAŽYMĖJIMAMS
GAUTI IR PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMO (PANAIKINIMO) TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PANAIKINIMO**

2011 m. lapkričio 17 d. Nr. V-135
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo pakeitimo įstatymo (Žin., 2002, Nr. [123-5507](#); 2011, Nr. [85-4138](#)) 9 straipsniu:

1. T v i r t i n u Gidų profesinės kvalifikacijos reikalavimus ir pažymėjimų išdavimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusių galios Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos 2008 m. gruodžio 15 d. įsakymą Nr. V-90 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų gido kategorijai bei gido ir kelionių vadovo pažymėjimams gauti ir pažymėjimo išdavimo (panaikinimo) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [23-939](#)).

DIREKTORĖ

RAIMONDA BALNIENĖ

GIDŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI IR PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiuo dokumentu nustatomi gidų kvalifikaciniai reikalavimai ir pažymėjimų išdavimo (panaikinimo) tvarka.
2. Gidas paslaugas teikia turėdamas pažymėjimą.
3. Pažymėjimas išduodamas Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos (toliau – Departamentas) įvertinus profesinių žinių, išsilavinimo ir atitinkamos darbo patirties (stažo) kriterijus.
4. Šiuose reikalavimuose vartojamos sąvokos:
  - 4.1. **gidas** – nustatytus kvalifikacinius reikalavimus atitinkantis fizinis asmuo, kuris teikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;
  - 4.2. **ekskursija** – trumpiau kaip parą trunkantis objektų ar vietovių lankymas pagal nustatytą maršrutą, kai dalyvauja gidas;
  - 4.3. **turistinė kelionė** – ilgiau kaip parą trunkanti individuali ar grupės asmenų kelionė pagal nustatytą maršrutą ir laiką;
  - 4.4. **pažymėjimas** – dokumentas, patvirtinantis, kad asmuo atitinka gido profesinės kvalifikacijos reikalavimus.

II. GIDŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI IR GIDŲ KATEGORIJOS

5. Profesinės kvalifikacijos reikalavimai gidui:
  - 5.1. būti susipažinusiam su Lietuvos Respublikos turizmo teisės aktais;
  - 5.2. išmanyti Lietuvos kultūros, istorijos ir geografijos disciplinas;
  - 5.3. būti susipažinusiam su pasaulio meno raida;
  - 5.4. būti susipažinusiam su Lietuvos turizmo ištekliais, lankytinomis vietomis ir objektais;
  - 5.5. išmanyti ekskursijų rengimo ir vedimo metodiką;
  - 5.6. išmanyti retorikos pagrindus;
  - 5.7. išmanyti bendravimo psichologijos pagrindus;
  - 5.8. mokėti valstybinę kalbą;
  - 5.9. išmanyti profesinės etikos normas;
  - 5.10. mokėti teikti pirmąją medicinos pagalbą.
6. Atsižvelgiant į profesinę patirtį, gebėjimą dirbti įvairiomis kalbomis ir vedamų ekskursijų maršrutų skaičių, įvertinus profesinę kvalifikaciją, gidams suteikiama antra, pirma arba aukščiausioji kategorija.
7. Antros kategorijos gidas turi turėti aukštąjį išsilavinimą, būti išklauses ne trumpesnį kaip 250 akademinį valandų specialų gidų rengimo kursą, kuris apima ekskursijų rengimo ir vedimo metodikos, retorikos, profesinės etikos, bendravimo, psichologijos, Lietuvos kultūros, istorijos ir geografijos disciplinas, ir būti išlaikęs praktinį ekskursijų vedimo egzaminą.
8. Gidų kursų išklauskymas nėra privalomas:
  - 8.1. kai asmuo yra baigęs aukštąją mokyklą, kurios mokymo programoje yra visi gidų kursų pavyzdinėje programoje nurodyti dalykai su atitinkamu šių dalykų mokymosi valandų

skaičiumi arba

8.2. kai asmuo turi aukštąjį išsilavinimą ir yra eksternu išlaikęs 7 punkte nurodytų gidų kursų teorinį ir praktinį egzaminus.

9. Pirmos kategorijos gidas turi turėti ne mažiau kaip dvejų metų antros kategorijos gido darbo patirtį ir būti pasiruošęs vesti ekskursijas ne mažiau kaip 3 maršrutais.

10. Aukščiausios kategorijos gidas turi turėti ne mažiau kaip trejų metų pirmos kategorijos gido darbo patirtį ir būti pasiruošęs vesti ekskursijas ne mažiau kaip 5 maršrutais, mokėti užsienio kalbą.

III. PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMO TVARKA

11. Pažymėjimą išduoda Departamentas Profesinės kvalifikacijos vertinimo komisijos teikimu (toliau – Komisija). Komisija sudaroma Departamento direktoriaus įsakymu iš Departamento, Kultūros ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos gidų sąjungos, Lietuvos turizmo asociacijos, Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijos, Lietuvos muziejų asociacijos bei turizmo specialistus ruošiančių mokyklų atstovų. Komisijos nuostatai tvirtinami Departamento direktoriaus įsakymu.

12. Gido pažymėjimui gauti asmuo (priklausomai nuo kategorijos, į kurią pretenduojama) pateikia Departamentui per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipiantis į Departamentą šiuos dokumentus:

12.1. Departamento nustatytos formos prašymą (1 priedas);

12.2. aukštojo mokslo diplomo kopiją;

12.3. gidų kursų baigimo pažymėjimo su teorijos ir praktinio pasiruošimo įvertinimu kopiją arba gidų kursų išduotą pažymą apie eksternu išlaikytus egzaminus;

12.4. visuomeninės gidų organizacijos, valstybinio muziejaus administracijos, valstybinio parko administracijos arba aukščiausios kategorijos gido pasirašytą pažymą apie vedamus ekskursijų maršrutus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-10-29, paskelbta TAR 2014-10-30, i. k. 2014-15184

13. Išduoti gido pažymėjimą arba pateikti motyvuotą rašytinį atsisakymą išduoti gido pažymėjimą Departamentas privalo ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų dokumentų, reikalingų gido pažymėjimui gauti, gavimo per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipiantis į Departamentą dienos. Jeigu dėl gido pažymėjimo išdavimo kreipiamasi elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-10-29, paskelbta TAR 2014-10-30, i. k. 2014-15184

14. Priėmus sprendimą, kad pareiškėjas atitinka gidui keliamus kvalifikacinius reikalavimus, Departamentas išduoda nustatytos popierinės ar elektroninės formos gido (2 priedas) pažymėjimą. Gido pažymėjime nurodomas asmens vardas, pavardė, pažymėjimo išdavimo data, numeris, suteikta gido kategorija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-10-29, paskelbta TAR 2014-10-30, i. k. 2014-15184

15. Departamentui priėmus sprendimą, kad pareiškėjas neatitinka kvalifikacinių reikalavimų, apie tai jam pranešama raštu, nurodant neatitikimo priežastis.

16. Gidui gali būti papildomai išduotas tarnybinis gido (3 priedas) pažymėjimas, skirtas viešai naudoti darbo metu. Tarnybiniame gido pažymėjime nurodomas asmens vardas, pavardė, gido pažymėjimo išdavimo data, numeris, suteikta gido kategorija. Šiam dokumentui pagaminti gidas Departamentui pateikia per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipiantis į Departamentą šiuos dokumentus:

16.1. Departamento nustatytos formos prašymą (4 priedas);

16.2. savo nuotrauką, kuri turi atitikti Nuotraukų asmens dokumentams reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2002 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 569 (Žin., 2006, Nr. [93-3657](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-10-29, paskelbta TAR 2014-10-30, i. k. 2014-15184

17. Išduodant gido pažymėjimą ar tarnybinį gido pažymėjimą, jo gavėjas pateikia dokumentą, patvirtinantį apie valstybės rinkliavos sumokėjimą.

17¹. Jeigu dėl gido pažymėjimo ar tarnybinio gido pažymėjimo išdavimo į Departamentą kreipiamasi elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą, 12, 13 ir 17 punktuose nurodyti dokumentai pateikiami kontaktinio centro nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [V-226](#), 2014-10-29, paskelbta TAR 2014-10-30, i. k. 2014-15184

18. Pažymėjimo gavėjas, pametęs arba sugadinęs pažymėjimą, privalo apie pamestą pažymėjimą paskelbti viename iš Lietuvos Respublikos dienraščių ir kreiptis į Departamentą dėl naujo pažymėjimo išdavimo bei susimokėti valstybės rinkliavą.

19. Paaiškėjus, kad gido pažymėjime įrašyta informacija yra netiksli ne nuo gido priklausančių priežasčių, naujas gido pažymėjimas išduodamas nemokamai ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo išduoto gido pažymėjimo netikslumų nustatymo dienos, pareiškėjui pateikus laisvos formos prašymą ir dokumentus, kuriuose nurodyti teisingi duomenys, patvirtinantys šiuos netikslumus.

IV. PAŽYMĖJIMO GALIOJIMO PANAIKINIMAS

20. Gido pažymėjimo galiojimas panaikinamas Departamento direktoriaus įsakymu Komisijos teikimu:

20.1. kai gido pažymėjimui gauti buvo pateikti neteisingi duomenys;

20.2. dėl teisės aktų, reglamentuojančių gido paslaugų teikimą, nuostatų pažeidimo.

20.3. jei asmuo pats nutraukia gido veiklą ir prašo viešai neskelbti duomenų Departamento interneto svetainėje;

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-10-29, paskelbta TAR 2014-10-30, i. k. 2014-15184

20.4. asmens mirties atveju.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Sprendimas dėl gido pažymėjimo išdavimo (panaikinimo) arba jo nebuvimas gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [13-308](#); 2011, Nr. [119-5617](#)) nustatyta tvarka.

22. Informacija apie asmenis, turinčius gido pažymėjimą, yra skelbiama Departamento interneto svetainėje.

(Prašymo gido pažymėjimui gauti forma)

_____
(vardas, pavardė, asmens kodas)

_____
(gatvė, Nr., kaimas, seniūnija, rajonas, miestas, tel. Nr., fakso Nr., el. pašto adresas)

Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos

**PRAŠYMAS
GIDO PAŽYMĖJIMUI GAUTI**

_____
(data)

Prašau išduoti _____ kategorijos gido pažymėjimą ir
paskelbti duomenis Departamento interneto svetainėje.
Išsilavinimas, specialybė, diplomo Nr.

_____
Kalbos, kuriomis vedamos ekskursijos

_____
Ekskursijų maršrutų skaičius _____, jų
pavadinimai _____

_____
Sutinku, kad papildomi duomenys **tel. Nr., fakso Nr., el. pašto adresas** (*išbraukite tuos, kurių nenorite skelbti*) būtų viešai skelbiami Departamento interneto svetainėje.

Garantuoju, kad pateikta informacija yra teisinga. Apie asmens duomenų pasikeitimus įsipareigoju ne vėliau kaip per 5 darbo dienas informuoti Valstybinį turizmo departamentą prie Ūkio ministerijos.

PRIDEDAMA*:

1. Diplomo kopija, _____ lapų.
2. Gidų kursų baigimo pažymėjimo kopija, _____ lapų.
3. Pažyma apie vedamas ekskursijas, _____ lapų.
4. Socialinio draudimo pažymėjimo kopija arba pažyma apie gido darbo patirtį, _____ lapų.

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

Pastaba. Vardas, pavardė, užsienio kalbos ir ekskursijų maršrutai yra viešai Departamento interneto svetainėje skelbiami duomenys. Papildomi duomenys gali būti viešai skelbiami tik asmeniui sutinkant.

* Teikiant prašymą elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą, dokumentai pridedami kontaktinio centro nustatyta tvarka

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-10-29, paskelbta TAR 2014-10-30, i. k. 2014-15184

Gidų profesinės kvalifikacijos reikalavimų ir
pažymėjimų išdavimo tvarkos aprašo
2 priedas

(Gido pažymėjimo forma)

**VALSTYBINIS TURIZMO DEPARTAMENTAS
PRIE ŪKIO MINISTERIJOS**

PAŽYMĖJIMAS

Nr. 000000

Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos pažymi, kad

_____ (vardas, pavardė)

yra

_____ kategorijos gidas

Pažymėjimas išduotas:

Direktorius

(parašas)

(vardas, pavardė)

A.V.

_____

Gidų profesinės kvalifikacijos reikalavimų ir
pažymėjimų išdavimo tvarkos aprašo
3 priedas

(Tarnybinio gido pažymėjimo forma)

**VALSTYBINIS TURIZMO DEPARTAMENTAS
PRIE ŪKIO MINISTERIJOS**

_____ **KATEGORIJOS GIDO
PAŽYMĖJIMAS NR. 000000**

(vardas, pavardė)

Direktorius   (parašas)   (vardas, pavardė)

A.V.

Išdavimo data _____

_____

(vieta nuotraukai)

Gidų profesinės kvalifikacijos reikalavimų ir
pažymėjimų išdavimo tvarkos aprašo
4 priedas

(Prašymo tarnybiniam gido pažymėjimui gauti forma)

_____
(vardas, pavardė, asmens kodas)

_____
(pažymėjimo Nr., išdavimo data)

Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos

**PRAŠYMAS
TARNYBINIAM GIDO PAŽYMĖJIMUI GAUTI**

_____
(data)

Prašau išduoti tarnybinį gido pažymėjimą.

PRIDEDAMA:

1. Nuotrauka, 2 vnt.

_____
(parašas)

_____
(vardas, pavardė)

Pakeitimai:

1.

Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos, Įsakymas
Nr. [V-226](#), 2014-10-29, paskelbta TAR 2014-10-30, i. k. 2014-15184

Dėl Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. lapkričio 17 d. įsakymo Nr. V-135 „Dėl Gidų profesinės kvalifikacijos reikalavimų ir pažymėjimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktoriaus 2008 m. gruodžio 15 d. įsakymo Nr. V-90 „Dėl kvalifikacinių reikalavimų gido kategorijai bei gido ir kelionių vadovo pažymėjimams gauti ir pažymėjimo išdavimo (panaikinimo) tvarkos aprašo patvirtinimo“ panaikinimo“ pakeitimo